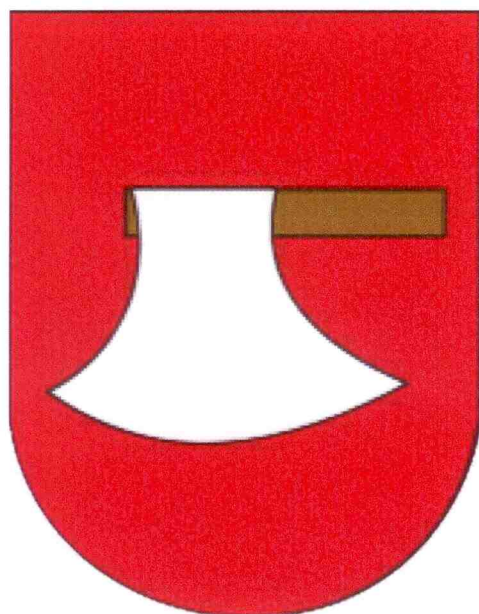


OBECNÍ ÚŘAD

V Š E T A T Y



Z P R A V O D A J

Rok 2013

číslo 2

datum 22.11.2013

Informace o jednání zastupitelstva obce

Na veřejném zasedání dne 20.5.2013 bylo mimo jiné schváleno:

- Rozpočtové opatření č. 1,2,3,4
- Hospodaření obce od počátku roku 2013
- Jednání mikroregionu Balkán
- Vytvoření pracovního místa dotovaného Úřadem práce Rakovník
- Zpracování zadání veřejné zakázky malého rozsahu na rekonstrukci elektrické sítě v budově obecního úřadu

Na veřejném zasedání dne 12.6.2013 bylo mimo jiné schváleno:

- Zpráva o výsledku přezkoumání hospodaření obce za rok 2012
- Závěrečný účet obce za rok 2012
- Účetní závěrka obce a MŠ za rok 2012
- Rozpočtová opatření č. 5, 6, 7, 8,
- Hospodaření obce od počátku roku 2013
- Žádost o poskytnutí finančních prostředků ve výši 5. 000,-Kč na zhotovení pamětní desky k události I. Světové války – ubytování občanů italské národnosti ve Všetatech

Na veřejném zasedání dne 31.7.2013 bylo mimo jiné schváleno:

- Hospodaření obce od počátku roku 2013
- Podání žádosti o dotaci z Operačního programu životního prostředí pro projekt zateplení budovy sokolovny
- Žádost o finanční příspěvek TJ Sokol Všetaty ve výši 3.500,-Kč k uhrazení startovního týmu stolního tenisu A a B v okresních soutěžích
- Žádost k územnímu plánu o změnu pozemku p.č. 413/12 na stavební pozemek
- Uvolnění finanční částky 20.000,-Kč na zajištění kulturně- společenské akce oslava 35. Výročí založení MŠ ve Všetatech
- Použití finančních prostředků z rezervního fondu Mateřské školy Všetaty ve výši 16.117.20,-Kč na opravu osvětlení vnitřních prostor školky

Na veřejném zasedání dne 28.8.2013 bylo mimo jiné schváleno:

- Rozpočtová opatření č.9,10,
- Hospodaření obce od počátku roku 2013
- Směrnici č. 1/2013 k zadávání veřejných zakázek
- Zadání veřejné zakázky na opravu elektroinstalace obecního úřadu a zednické práce firmě Nerad Jan, Pavlíkov 81.

Informace Obecního úřadu Všetaty

• Dne 24.11.2013 zveme občany na „Vánoční trhy“, které začínají v 10 hodin na sále sokolovny. Budou zde prodejní stánky, se svým programem vystoupí děti z mateřské školky ve 13:00 hod.. Občerstvení je zajištěno (guláš, palačinky, langoše a bramboráky). Akce je pořádána na podporu mateřské školy Všetaty a potrvá až do 16 hodin.

• Dne 1.12.2013 zveme občany na rozsvícení vánočního stromku, které se uskuteční v 17 hodin u sokolovny. Se svým programem vystoupí děti z mateřské školy.

• Upozorňujeme majitele motorových vozidel, aby zvláště v zimním období pokud to půjde, parkovali na svém pozemku a ne u obecní komunikace. Důvodem je zimní údržba komunikací.

• Všetatští sportovci děkují občanům za podporu při sběru železného šrotu, který proběhl dne 16.11.2013.

Všetatský lihovar

Mladší občané Všetat, přistěhovalci, chalupáři, návštěvníci Všetat a ostatní se setkají u nás často s výrazem „U Lihovaru“. I když dnes žádný lihovar není, je jim zřejmé, že zde býval a my, pamětníci, můžeme doplnit, že ještě před více jak padesáti lety zde pracoval.

Všetatský lihovar byl dle některých dostupných záznamů postaven a provozován od roku 1872. Údajně příčiněm ředitele Fürstenberského panství Krona z Křivokláta. V letech 1858 až 1862 se rozšiřuje pěstování brambor a úroda i v okolních obcích byla nadměrná. Fürstenberské panství tehdy představovaly pozemky a stáje v převážné výměře oblasti okolí Křivokláta, včetně Všetat a okolí. Velmi atraktivní v této době se stalo budování lihovarů (Panoší Újezd, Nový Dům, Všetaty a další). Potřebné prostory, zdroj vody a dostatečná výměra ploch brambor vytvářeli příznivé podmínky pro stavbu právě ve Všetatech. Stavební a provozní řešení bylo následující: u silnice (blízko současné zastávky autobusu) byla vyvýšená rampa, na níž najížděly povozy s bramborami. Brambory se okny sypaly a vyhrnovaly z vozů přímo do místa skladování – bramborárny. Před vjezdem na rampu projel povoz přes váhu ve dvoře. Vedoucí lihovaru odebral vzorek a stanovil procento nečistot. Srážky za nečistoty a dodatečně škrobnatost brambor byly na vážném lístku spolu s vypočítanou čistou váhou a nárokem na výpalky. Před rokem 1926, do kdy pracoval lihovar jako panský, tento úřednický úkon odpadal. V bramborárně byly v podlaze vodorovné kanály pro dopravu brambor a svislé dřevěné větrací truhlíky (ty byly dobrým úkrytem při častých bramborových válkách, které jsme jako kluci často vedli spolu s Pepíkem a Ivou Šaškovými, jejichž otec byl posledním správcem lihovaru a kteří u lihovaru bydleli v tzv. Šaškovně. Manipulaci s bramborami, to je praní a krouhání, zajišťoval v době našich válečných tažení pan František Krabec, který nás zde ale moc rád neviděl. Brambory byly kanálem pod cestou ve dvoře splavovány vodou do hřeblové pračky a z ní do krouhačky. Krouhanka byla kapsovým výtahem vynášena do kvasných kádí v přízemí a patře lihovaru (současná nejvyšší budova). V měděných kvasných kádích bylo nutné nejprve převést škrob brambor na zkvasitelnou formu štěpením škrobu na jednoduché cukry – tzv. sladováním nebo zcukrováním sladem. Sladovnou lihovaru byla nejspodnější budova lihovaru – později sloužila JZD jako garáže (dnes již tato budova neexistuje). Z překvašené zápany z kádí se získával líh destilací (surový líh) s obsahem 85 – 95 % objemových a ten se skladoval v kovových 200 litrových sudech. V těch se odvážel do rafinerií, kde docházelo ke konečnému čištění. Destilační systémy rafinerií ze surového lihu postupně odstraňovaly nejprve rychle těkající nečistoty (metanol a další) do 13 % objemu – ty se nazývají „úkap“. Čistý líh – „jádro, prokap“ – etanol, je asi 85 % objemu. Zbytek destilace (zkapalnění) tzv. přiboudliny, dokap – tvoří asi 2 % původního objemu. Vedení surového lihu v lihovaru od destilace až do stáčení do sudů bylo přísně sledováno a zapečetěno, aby nemohl být zcizován. Přesto se ale nějaké netěsnosti vždycky objevily, nebo se jim nepatrně pomohlo. Svědčila o tom často vrávorající, ne zrovna přímá chůze zaměstnanců lihovaru z práce. Z lihovarských odpadů byly důležité „výpalky“ – zbytek po destilaci zápany, které se používaly jako přídavky do míchaných krmiv. Výpalky se skladovaly ve venkovní betonové nádrži a sedláci si je podle dohodnutého termínu odváželi ve voznicích v závislosti na množství dodaných brambor.

V lihovaru se získával surový líh také z obilí. Obiloviny, obsahující 50 – 65 % škrobu, musely být rovněž předem zpracovány na slad a zkvasitelné cukry. Pak probíhalo kvašení a destilace. Výhodou byla možnost celoročního provozu. Z takto vyrobeného obilního surového lihu se získává žitná, starorezná, z ječného sladu whisky. Ale i z pšenice, ovsa, kukuřice, rýže se získal surový líh příslušné chuti. V našem lihovaru se zpracovávaly i jablka, hrušky, fíky. Výťažnost lihu z různých druhů ovoce závisela na jejich cukernatosti (6 – 15 %) a bývá v rozmezí 2,5 – 8 litru ze 100kg zápany. Lihovar byl náročný na spotřebu vody. Ta byla do kašny panského dvora a studny lihovaru doprovázena potrubím samospádem z rybníka (dnes už neexistujícího) pod současnou závlahou u Pavlíkova. Potrubí bylo dřevěné, místy litinové. Výškový rozdíl umožňoval proudění vody samospádem, kašna a studna lihovaru byly vlastně zásobníky vody. K čištění potrubí sloužila čerpadla, umístěná v domečku u dubu, u zadního rybníka. Čerpadla poháněná nejdříve stabilákem, později elektromotory, čerpala při čištění potrubí vodu z rybníka (v místě pod dubem) a hnala ji podle potřeby na obě strany a tím odstraňovala voda usazeniny a nečistoty. Doprava samospádem sloužila ještě v šedesátých letech místnímu JZD k napájení dobytka ve stájích ve dvoře a adaptovaném kravíně z ovčína.

Odpadní voda z lihovaru se usazovala ve dvou rybníčcích pod lihovarem, pod bývalou sladovnou a přepad odtékal do potoka a spodního rybníka. Kal a usazenou zeminu odváželi rolníci na pole.

Veškerou energii a potřebné teplo pro lihovar zajišťoval mohutný trubkový kotel, v němž se spalovalo uhlí, dovážené sem z rakovnických dolů. Tah v kotli umožňoval asi 15 m vysoký komín, postavený na dvoře lihovaru. Komín zbourali vojáci koncem sedmdesátých let. Elektrina byla do obce zavedena až v roce 1932 a postupně i do lihovaru. Do té doby bylo vše poháněno parním strojem a od něj

přes transmissi s plochými řemeny. Jednalo se o pohon dopravníků, čerpadel, míchadel, pračky, krouhačky, atd. Vše bylo konstruováno důmyslně, ale s vysokými nároky na obsluhu a údržbu. Roku 1926 při uskutečňování zemědělské reformy byla obci Všetaty přidělena budova sýrárny – dnešní obecní úřad a lihovar byl přidělen založenému lihovarnickému družstvu. To tvořili větší sedláci ze Všetat, Pavlíkova, Bukové, Skřivaně, Lašovic, Kalubic a Pustovět. Teprve v roce 1927 bylo postaveno obytné stavení u lihovaru (šaškovna) s číslem popisným 96.

Za druhé světové války pracoval lihovar málo, zaměstnanci pracovali v lese a na svém hospodářství. Doba provozu po válce byla podle úrody brambor, nejdelší v roce 1950. V tomto roce bylo zpracováno i větší množství jablek a hrušek. Na jaře roku 1959 bylo v lihovaru zpracováno 10 vagónů obilí na líh.

Správce lihovaru byl po válce Josef Šašek, v lihovaru pracovali František Krabec, Josef Bureš, Karel Stehlík, Ladislav Bureš – všichni ze Všetat. V důsledku reorganizace lihovarského průmyslu byl koncem padesátých a začátkem šedesátých let zastaven provoz některých menších lihovarů se zastaralým zařízením, mezi nimi i všetatského. Byly odvezeny měděné kádě pro zákvasy, v bramborárně uskladněny téhož roku 3 vagóny cibule. Obdobím 1960 - 61 tedy končí provoz lihovaru a areál přebírá místní JZD. V roce 1961 byl na vodu z lihovaru napojen bývalý ovčín, přestavěný na kravín. Zde se také napojil přívod vody na kluziště na hřišti u sokolovy.



Lihovar z období kolem roku 1920

V květnu roku 1999 kupuje objekt lihovaru Firma Čihák (teleskopické manipulátory). Tato firma upravila stávající budovy potřebám svého provozu investicemi zejména stavebního charakteru v částce až 300 tisíc Kč ročně. Svědčí o tom i nová krytina střech zámku a stodol, což s povděkem hodnotí místní občané. Stejně tak spolupráci vedení obce s firmou.

Zpracoval : O. Rédl

Víte, že

- elektrický proud byl zaveden do obce v roce 1932, za což obec uhradila 93.000,-Kč ze svého rozpočtu. Roku 1934 bylo zřízeno veřejné osvětlení (10 světel), které rozsvěcoval a zhasínal ponocný. V roce 1938 byl zaveden elektrický proud v 55 popisných číslech. V současné době tvoří veřejné osvětlení 45 světel, ovládaných automatickým zapínáním a vypínáním.

- až v květnu 1937 zakoupil Sokol zvukovou aparaturu pro svůj biograf, v němž se až do tohoto roku (od roku 1926) hrály němé filmy. Elektrický proud zajišťovalo až do roku 1933 dynamo, umístěné v kůlně na dvoře sokolovny a poháněné stabilním spalovacím motorem.

- v roce 1938 bylo v obci 25 úlů včel, 29 koní, 257 krav, 189 vepřů, 144 koz, 684 husí, 115 kachen, 1650 slepic, 90 psů, 86 koček. Dále 18 mlátiček, 6 motocyklů, 99 jízdních kol, 43 radiových aparátů, 533 obyvatel. Zprostředkováno bylo 556 telefonních hovorů z veřejné hovorny v obchodě u Urbánka. Dnes se pochopitelně žádné soupisy nevedou (s výjimkou psů a obyvatel).